

grön skatteväxling

PÅ RIKTIGT

VIKTOR KARLSSON

innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Grön skatteväxlig på riktigt.....	3
Intäkter.....	5
Kostnader.....	6
Intäkter	7
Enhetlig koldioxidskatt	7
Beskatta metan	9
Återinför läckageskatt på handelsgödsel.....	11
Sluta subventionera bilar	13
Låt flyget betala för sin klimatpåverkan.....	17
Skrota ineffektiva gröna subventioner.....	18
Kostnader	19
Ta bort ineffektiva punktskatter.....	19
Lagringspeng för koldioxidlagring.....	20
Sänkt skatt på arbete.....	23
Information om författaren.....	23

Grön skatteväxling på riktigt

Mängden växthusgaser i atmosfären skjuter i höjden, den globala medeltemperaturen stiger, isar smälter, skogar brinner, arter utrotas och människor tvingas på flykt. Allt det här vet vi, men ändå görs inte tillräckligt från politiskt håll för att stoppa klimatförändringarna. I Januariavtalet utlovas en grön skatteväxling på minst 15 miljarder kronor med höjda miljöskatter som växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. För att det inte ska sluta med nya kreativa förslag på ineffektiv symbolpolitik presenterar vi en ambitiös grön skatteväxling på 32,2 miljarder kronor.

En liberal miljö- och klimatpolitik utgår från principen att människor är fria att göra vad de själva vill, fram till en punkt där handlingen skadar någon annan. Utsläpp av växthusgaser skadar människor, djur och natur idag och för många generationer framåt. De som orsakar miljöförstöring måste därför bära kostnaden för det. LUF verkar för en fri konkurrens på klimatvänliga villkor. På en helt oreglerad marknad tas ingen hänsyn till de negativa externa effekterna från växthusgasutsläpp. Med andra ord blir samhällets totala kostnader till följd av fossil verksamhet högre än vad utsläpparen behöver betala. Det bästa sättet att kompensera för det vore en generell global beskattning av alla växthusgaser. På så vis skulle alla som bedriver fossil verksamhet tvingas betala den faktiska kostnaden för sina utsläpp, vilket skulle hålla kvar den globala uppvärmningen på hanterbara nivåer. Precis som att förorenaren ska betala för sina utsläpp bör den som fångar in och lagrar koldioxid från atmosfären få betalt för den positiva externa effekten. Därigenom kan en utveckling mot minusutsläpp ta fart. Denna rapport

fokuserar på realistiska policyförslag som gör att vi tar steg i riktning mot en tillräckligt hög prissättning av växthusgasutsläpp och föroreningar. Det görs bland annat genom borttagna undantag från miljöskatter, en lagringspeng och skrotade fossila subventioner. Just borttagandet av fossila subventioner har en central roll i rapporten eftersom det finns få saker som är sämre att subventionera än fossila bränslen.

Klimatfrågan är global, vilket gör internationella överenskommelser viktiga. LUF driver på för ambitiösa globala klimatmål, en europeisk koldioxidskatt och höjt pris på utsläppsrätter i EU. Samtidigt är klimatkrisen akut och det kräver länder som visar vägen. Dessutom är en ambitiös politik på området moraliskt rätt eftersom Sverige delvis har skapat välstånd på vår planets bekostnad. De utsläpp som omfattas av EU:s utsläppsrätter bör få ett högre pris på EU-nivå och behandlas därför inte så ingående.

Vi behöver en samhällsutveckling där ekonomisk tillväxt och miljöhänsyn går hand i hand. Sverige har visat att det går att kombinera minskade utsläpp med ökad tillväxt. Mellan 1990 och 2018 minskade Sveriges koldioxidutsläpp med 27 procent samtidigt som ekonomin nästan fördubblades. Även de konsumtionsbaserade utsläppen från utlandet har minskat sedan de första siffrorna från 2008. (1) Med en grön skatteväxling kan skatten på arbete sänkas samtidigt som skatten på miljöförstörande verksamhet höjs. På så vis lönar det sig mer att arbeta och mindre att förstöra miljö och klimat. En kritik mot miljöskatter är att skatteintäkterna minskar om skatten får effekt, eftersom konsumtionen av produkten då minskar. Fenomenet bör inte ses som ett problem, utan snarare ett tecken

---

(1) <http://ratio.se/publikationer/mycket-mer-for-mindre-tillvaxt-och-hallbarhet-i-sverige/>

på att skatten har fått önskad effekt. När skattebaser från miljöskatter minskar går det att antingen fortsätta höja miljöskatter eller skära ner på de statliga utgifterna. Om efterfrågan på det som beskattas å andra sidan inte är priskänslig blir miljövinster inte lika stora. Samtidigt har en stabil skattebas utan stora snedvridande effekter skapats. Så länge skatten sätts i nivå med den negativa externa effekten kommer utsläpparen få betala, miljöförstörelsen minska och skatten på arbete kunna sänkas. Målet med denna rapport är vare sig att sänka eller höja skattetrycket. LUF har andra förslag för att sänka skatten, men de ryms inte inom ramen för denna rapport.

intäkter

Höj nedsatt koldioxid- & energiskatt för jord-, skogs- och vattenbruk	860 miljoner
Höj nedsatt koldioxid- & energiskatt för tillverkningsindustrin	700 miljoner
Ta bort sjöfartens undantag från koldioxid- & energiskatt	460 miljoner
Ta bort undantag från koldioxid- & energiskatt för spårbunden trafik	50 miljoner
Inkludera torv i koldioxidskatten	240 miljoner
Inför metanskatt på nöt-, lamm- och fläskkött	4 880 miljoner
Inför skatt på kväve i handelsgödsel	1 070 miljoner
Inför skatt på kadmiumtillförsel till åkermark	20 miljoner
Skrota subventionerna på förmånsbilar	2 100 miljoner

Avskaffa reseavdraget	6 110 miljoner
Höj energiskatten på diesel	8 680 miljoner
Inför energiskatt på naturgas och gasol som drivmedel	70 miljoner
Höj nedsatt koldioxidskatt för fossila bränslen utanför reduktionsplikten	30 miljoner
Ta bort energiskattebefrielse för bränsle till inrikesflyg	1 130 miljoner
Avskaffa driftsbidraget till kommunala flygplatser	90 miljoner
Slopa investeringsbidraget till Sälens flygplats	50 miljoner
Skrota subventioner för solceller och annan energiteknik	840 miljoner
Slopa förmån till miljöanpassade bilar	1 160 miljoner
Stryk klimatbonusen till bilar	1 760 miljoner
Ta bort klimatklivet	1 900 miljoner
Summa	32,2 miljarder

kostnader

Inför lagringspeng för minusutsläppstekniker	500 miljoner
Inför lagringspeng för träprodukter	3 050 miljoner
Ta bort plastpåseskatten	2 760 miljoner
Ta bort skatten på naturgrus	140 miljoner
Sänk skatten på arbete	25 750 miljoner
Summa	32,2 miljarder

intäkter

ENHETLIG KOLDIOXIDSKATT

Att beskatta koldioxid är ett effektivt och teknikneutralt sätt att tvinga utsläppare att betala. Dessutom uppmuntrar det till koldioxidsnålhet och straffar koldioxidintensiva tekniker. Sverige har redan en av världens högsta koldioxidskatter. Enligt många nationalekonomer får svenska utsläppare av koldioxid betala mer skatt än vad utsläppens faktiska negativa effekt motsvarar. (2) Det ska dock tilläggas att negativa externaliteter är väldigt svåra att värdera, speciellt när det kommer till klimatet och diskontering på framtiden. Trots en hög koldioxidproduktivitet (BNP/CO₂-utsläpp) har Sverige högre växthusgasutsläpp per person än världsgenomsnittet (3), vilket skulle kunna indikera att ett högre pris på växthusgaser krävs. Att höja koldioxidskatten ytterligare kan övervägas, men i dagsläget är den mest aktuella åtgärden att ta bort skattens undantag. En enhetlig koldioxidskatt är rättvis, effektiv och sänker risken för att minskade utsläpp i en sektor ger ökade utsläpp i en annan.

Svenskt jordbruk, skogsbruk och vattenbruk subventioneras genom sänkt skatt på koldioxid och energi. Även tillverkningsprocesser i industriell verksamhet får skattelättnader på el och uppvärmningsbränslen. Reduktioner på energi- och koldioxidskatten för dessa industrier gör att energieffektivisering lönar sig mindre och skapar obalanser. De bör därför tas bort. Inrikes sjöfart för icke privat ändamål betalar ingen energi- eller

---

(2) https://timbro.se/app/uploads/2017/01/ratt_pris_pa_koldioxid_101.pdf, s.11

(3) <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/fossil-co2-and-ghg-emissions-all-world-countries-0>, s.216

koldioxidskatt. Eftersom fartyg ofta rör sig över landsgränser vore globala klimatlösningar bäst för sjöfarten, men tills dess är en nationell skatt befogad. Staten ska inte styra människors val av transportmedel genom olika koldioxidbeskattning. Därför bör även undantaget från energi- och koldioxidskatt för spårbunden trafik bör skrotas.

Det fossila bränslet torv som utvinns i våtmarker undantas även det från energi- och koldioxidskatt. I en grön skatteväxling bör detta åtgärdas. Sveriges växthusgasutsläpp till följd av torvproduktion uppgår till cirka 0,2 miljoner ton koldioxidekvivalenter.(4) Om utsläppen beskattades enligt prissättningen i koldioxidskatten (1,18 kr/CO₂e) skulle det innebära skatteintäkter i storleksordningen 240 miljoner.

Siffrorna nedan motsvarar storleken på den fossila subventionen i statsbudgeten. Om de höjda skatterna ger effekt blir de statliga intäkterna något mindre.

Höj nedsatt koldioxid- & energiskatt för jord-, skogs- och vattenbruk (860 miljoner)

Höj nedsatt koldioxid- & energiskatt för tillverkningsindustrin (700 miljoner)

Ta bort sjöfartens undantag från koldioxid- & energiskatt (460 miljoner)

Ta bort undantag från koldioxid- & energiskatt för spårbunden trafik (50 miljoner) (5)

Inkludera torv i koldioxidskatten (240 miljoner)

Enhetlig koldioxidskatt: +2,31 miljarder

---

(4) <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6848-6.pdf?pid=23767>, s.98–99

(5) https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf, s.266-267

BESKATTA METAN

Metan är den växthusgas med näst störst påverkan på klimatet och står för en femtedel av växthuseffekten. (6) Trots det har Sverige inte någon renodlad skatt på metan. Bakgrunden är att dessa utsläpp ofta är diffusa och svåra att beräkna, vilket gör det svårt att införa en generell metanskatt som kompenserar för alla negativa externa effekter.

Jordbrukssektorn står för 73% av Sveriges metanutsläpp. (7) Det beror främst på rapar och fisar från idisslande djur, men en liten del kommer även från stallgödsel. (8) När metanutsläppen från köttproduktionen har omsatts till koldioxidequivaler motsvarar ett kilo nötkött 16 CO₂e, ett kilo lammkött 10 CO₂e och ett kilo fläskkött 2 CO₂e. (9) Det finns även annan djurhållning som släpper ut metan, men de emissionerna är jämförelsevis väldigt små och tas därför inte upp i rapporten.

Ett bra första steg i implementeringen av en metanskatt vore att beskatta lamm-, nöt- och griskött. År 2018 var Sveriges totala konsumtion av nötkött 247 240 ton, lammkött 18 940 ton och fläskkött 330 380 ton. (10) Priserna i butik ligger runt 100kr/kg för griskött, 150kr/kg för kött från kor och 250 kr/kg för lammkött. (11) En studie från Chalmers uppskattar efterfrågan

---

(6) <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/kortlivade-klimatpaverkande-luftforeningar-sicp/metan-1.99802>

(7) <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/internationellt-miljoarbete/miljokonventioner/FN/nir-sub-15-april.pdf>, s.77

(8) <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5506-2.pdf?pid=3>, s.32–38

(9) https://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/Rapport_det_subventionerade_kottet.pdf, s.9

(10) http://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/Jordbruksverkets%20statistikdatabas__Konsumtion%20av%20livsmedel/J01301K2.px/table/tableViewLayout1/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625

(11) <https://www.matspar.se/kategori/kott>

priselasticitet på kött från idisslande djur till -1,3 och fläskkött till -0,8. (12) Det innebär att en prisökning på 1% skulle minska köttkonsumtionen med 1,3% respektive 0,8%. Det gör kött till en priskänslig vara, vilket betyder att prisökningar får oss att ändra konsumtionsmönster ganska lätt. En köttskatt har därför potential att få stor effekt. Vid samma prissättning som koldioxidskatten skulle köttskatten höja priset på nötkött med cirka 19kr/kg, lammkött med cirka 12kr/kg och fläskkött med cirka 2kr/kg samt generera skatteintäkter i storleksordningen 4,88 miljarder. (13)

Genom att låta köttbönderna betala för sina metanutsläpp minskar köttkonsumtionen samtidigt som växtbaserade proteiner och mer klimatsmart kött gynnas. För att minska sitt ekologiska fotavtryck bör offentliga verksamheter servera mer vegetarisk mat och ta större hänsyn till klimatpåverkan vid utformningen av matsedlar.

Inför metanskatt på nöt-, lamm- och fläskkött
(4,88 miljarder)

Beskatta metan: +4,88 miljarder

---

(12) https://www.researchgate.net/publication/225713228_Greenhouse_gas_taxes_on_animal_food_products_Rationale_tax_scheme_and_climate_mitigation_effects (s.14)

(13) Minskad konsumtion av nötkött: $247\,240\,000 \times (-1,3) \times (16 \times 1,18 / 150) = -40\,455\,057$ kg
 Skatteintäkter från nötkött: $(247\,240\,000 - 40\,455\,057) \times (16 \times 1,18) = 3\,904\,099\,724$ kr
 Minskad konsumtion av lammkött: $18\,940\,000 \times (-1,3) \times (10 \times 1,18 / 250) = -1\,162\,158$ kg
 Skatteintäkter från lammkött: $(18\,940\,000 - 1\,162\,158) \times (10 \times 1,18) = 209\,778\,536$ kr
 Minskad konsumtion av fläskkött: $330\,380\,000 \times (-0,8) \times (2 \times 1,18 / 100) = -6\,237\,574$ kr
 Skatteintäkter av fläskkött: $(330\,380\,000 - 6\,237\,574) \times (2 \times 1,18) = 764\,976\,125$ kr

ÅTERINFÖR LÄCKAGESKATT PÅ HANDELSGÖDSEL

Jordbruket och dess gödsel genererar övergödning i våra hav och sjöar genom att stå för de största utsläppen av kväve och fosfor. (14) Dessutom skapar handelsgödsel utsläpp av den miljöfarliga tungmetallen kadmium. En skatt på handelsgödsel för dess bidrag till övergödningen och utsläpp av kadmium gör miljöpåverkan till en del av den ekonomiska kalkylen för gödselanvändning. Det tvingar jordbrukare att betala för sitt läckage och stimulerar samtidigt utvecklingen av mer ekologiskt hållbara sätt att ge näring till sin jord.

År 2010 tog Sverige bort skatten på kväve och kadmium i handelsgödsel, främst baserat på argument om att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. Sedan skatten infördes 1984 har kväveutsläppen från konstgödsel minskat, men så fort den plockades bort vände kurvan istället uppåt igen. (15) Det visar att skatten på handelsgödsel hade en tydlig effekt och en liknande variant bör därför återinföras snarast möjligt.

Den tidigare skatten på mineralgödselkväve var 1,80 kronor per kg, men enligt Konjunkturinstitutet ligger kvävetillförselns miljöskadekostnad mellan 9 och 18 kronor per kg kväve. Konjunkturinstitutets beräkningar från 2014 (då kväveläcket var ungefär lika stort som nu) visar att en skatt på 9 kronor per kg kväve skulle minska kvävetillförseln med 23%, åkermarkens

---

(14) <https://jordbruksverket.se/jordbruket-miljon-och-klimatet/overgodning-och-lackage-av-vaxtnaring>

(15) https://www.scb.se/contentassets/1ced554a5cf742c38b241f4ceb6d220d/mi1002_2017b18_sm_mi30sm1901.pdf, s.3

växthusgasutsläpp med 3,2% och generera skatteintäkter på 1074 miljoner. (16) På längre sikt vore en mer omfattande beskattning av kväve och fosfor eller ett system med utsläppsrätter ännu mer önskvärt. Tillförsel av kadmium till åkermark skulle exempelvis kunna beskattas enligt SOU 2017:102. Där föreslås en kadmiumskatt på mineralgödsel, mineralfoder, avloppsslam och kalk som skulle generera skatteintäkter på 21,6 miljoner. (17)

Inför skatt på kväve i handelsgödsel (1,07 miljarder)

Inför skatt på kadmiumtillförsel till åkermark (20 miljoner)

Återinför läckageskatt på handelsgödsel: +1,09 miljarder

---

(16) <https://www.konj.se/download/18.42684e214e71a39d0722ed0/1436516834703/Milj%C3%B6+ekonomi+och+politik+2014.pdf>, s.69–70

(17) <https://www.regeringen.se/4/af253/contentassets/eb90ee4460e746c8a1fc-8796cfd9d18/skatt-pa-kadmium-i-vissa-produkter-och-kemiska-vaxtskydds-medel-sou-2017102.pdf>, s.225

SLUTA SUBVENTIONERA BILAR

Varken ägande eller användande av bilar bör subventioneras. Därför vill LUF att reseavdraget och subventionerna av förmånsbilar avskaffas. Avdragsrätten för resor till och från jobbet uppmuntrar ett glest, bilberoende samhälle samt tvingar gående och cyklister att subventionera bilister. Istället bör resor till och från jobbet betraktas vara av privat karaktär och därför inte finansieras med skattemedel. Beskattningen av förmånsbilar görs enligt Ekonomistyrningsverket på ett lägre värde än den faktiska bilkostnaden. (18) Den nuvarande förmånsbeskattningen är en subvention för visst bilresande och bilarnas förmånsvärde bör därför höjas.

Det är viktigt att staten upphör med att beskatta vissa fossila drivmedel mindre än andra. Energiskatten är lägre på diesel än bensin trots att diesel innehåller mer energi (19) och har mer än en dubbelt så stor marginalkostnad för sina emissioner. (20) Detta bör åtgärdas, i ett första steg genom att höja energiskatten på diesel till samma nivå som bensin. Naturgas och gasol som drivmedel undantas helt från energiskatten. Denna fossila subvention av fordonsgas bör avskaffas. Detsamma gäller de bränslen som har fått lägre koldioxidskatt trots att de inte ingår i den reduktionsplikt som tvingar fram ökad inblandning av biodrivmedel i bensin och diesel.

Varje år dör 7 600 svenskar i förtid till följd av luftföroreningar, vilket beräknas kosta samhället 56 miljarder kronor varje år. Bilar

---

(18) <https://www.esv.se/contentassets/e3b69dee46a34ba6ad2c2b4f05abf438/esv-2017-44-prognos-april-2017.pdf>, s.61–62

(19) https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf, s.123

(20) https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2019/rapport-2019_4-transportsektorns-samhallsekonomiska-kostnader.pdf, s.29

står för en stor del av de lokala miljöutsläppen. (21)
Uppskattningsvis 30% av allt bilåkande i städer sker enbart till följd av att folk letar efter parkering. (22) Att kommuner väljer att erbjuda gratis parkeringsplatser är slöseri med både skattepengar, attraktiv mark och människoliv. Istället bör marknaden matcha utbud och efterfrågan på parkeringar så att priserna reflekterar alternativkostnaden av att använda marken till något annat. För att kompensera för lokala miljöföroreningar bör även utsläppsdifferentierade trängselavgifter införas på kommunal nivå i alla Sveriges större städer. På så vis får de som använder vägarna stå för en större del av dess underhåll och de som förorenar luften betala för detta. Lagstiftningen bör förändras så att kommuner kan införa trängselavgifter med hänsyn till klimatet. Följande siffror motsvarar enbart effekterna på statens inkomster och utgifter, intäkterna av de kommunala avgifterna lämnas alltså därhän. Om skatterna får effekt blir skatteintäkterna aningen mindre än siffrorna nedan.

Skrota subventionerna på förmånsbilar (2,1 miljarder) (23)

Avskaffa reseavdraget (6,11 miljarder)

Höj energiskatten på diesel (8,68 miljarder)

Inför energiskatt på naturgas och gasol som drivmedel (70 miljoner)

Höj nedsatt koldioxidskatt för fossila bränslen utanför reduktionsplikten (30 miljoner) (24)

Sluta subventionera bilar: +16,99 miljarder

---

(21) <https://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pressmeddelanden/Nyhetsarkiv/Nyheter-och-pressmeddelanden-2018/7-600-beraknas-do-i-fortid-varje-ar-pa-grund-av-luft-foro-reningar-/>

(22) Shoup, D. The High Cost of Free Parking, Routledge, 2011, s.290

(23) https://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/avskaffa_klimatskadliga_subventioner.pdf, s.48

(24) https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf, s.266–271

LÅT FLYGET BETALA FÖR SIN KLIMATPÅVERKAN

Det mest effektiva sättet att minska flygets klimatpåverkan är genom en global skatt på flygbränsle som kompenserar för de negativa externa effekterna, inklusive höghöjdseffekten. På kort sikt är detta inte politiskt genomförbart och andra åtgärder måste därför vidtas.

Flygverksamhet ingår i EU:s system för utsläppsrätter, även om det finns en lång rad undantag. (25) Utsläppsrätterna kostar ungefär en fjärdedel av priset för att släppa ut växthusgaser enligt Sveriges koldioxidskatt, (26) vilket är alldeles för lågt. Dessutom förbjuder internationella konventioner beskattning av själva flygbränslet. I nuvarande situation är därför en allmän nationell flygskatt befogad för att kompensera för flygets fördel gentemot andra färdmedel. EU:s energiskattedirektiv möjliggör dock beskattning av flygbränsle för resor inom länder. (27) Inrikes flygresor borde betala samma pris för sin klimatpåverkan som inrikes resor på vägar, järnvägar och vatten. Därför bör befrielsen från energiskatt på flygfoto-gen och flygbensin för inrikes flygresor tas bort. Ett alternativ till direkt beskattning av flygbränsle är att använda koldioxid som en parameter vid differentiering av landningsavgiften.

Utöver skattereduktioner på flygbränsle pytsar Sverige ut direkta subventioner till kommunala flygplatser. Dessa drifts- och investeringsbidrag bör plockas bort snarast möjligt. Dessutom bör

---

(25) <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledninga/Utslappshandel---vagledninga/Utslappshandel-verksamheter-som-ingar/>

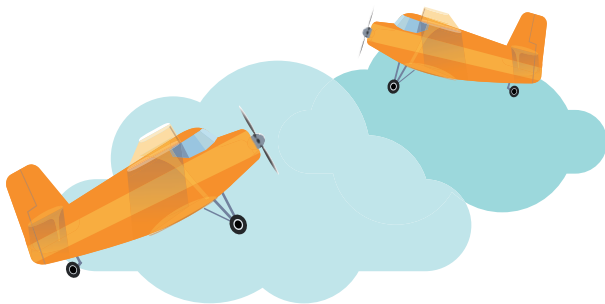
(26) <https://www.theice.com/products/197/EUA-Futures/data?marke-tid=5115279&span=3>

(27) https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-to-bacco-energy/excise-duties-energy_en

svenska kommuner och regioner sluta pumpa in pengar i olönsamma flygplatser och svenska staten sälja sina andelar i SAS. Följande statliga klimatskadliga subventioner för flyget bör skrotas:

- Ta bort energiskattebefrielse för bränsle till inrikesflyg (1,13 miljarder)
- Avskaffa driftsbidraget till kommunala flygplatser (90 miljoner)
- Slopa investeringsbidrag till Sälens flygplats (50 miljoner) (28)

Låt flyget betala för sin klimatpåverkan: +1,27 miljarder

---

(28) https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf, s.266-267

SKROTA INEFFEKTIVA GRÖNA SUBVENTIONER

En effektiv, marknadsmässig och teknikoptimistisk klimatpolitik kan inte subventionera specifika tekniker eller branscher. Genom att stirra sig blind på en viss teknik finns en överhängande risk att missa oförutsedda tekniska framsteg. Det bästa är därför att ha en generell prissättning på utsläpp av växthusgaser och att låta marknaden avgöra vilken produkt som blir mest effektiv under de nya förutsättningarna. De skattereduktioner eller subventioner som görs bör vara direkt kopplade till minskade utsläpp av växthusgaser (exempelvis lagring av koldioxid). Subventionerna på solceller, miljöbilar och lokala klimatinvesteringar bör följaktligen slopas till förmån för mer effektiva klimatåtgärder.

Energipolitiken bör behandla alla fossilfria energislag lika. Solcellssubventioner ökar installationerna av solceller, men det finns inget som säger att solenergi är och alltid kommer vara det bästa sättet att skapa elektricitet. Dessutom kommer det att krävas mer forskning på lagring av energi för att väderberoende energislag ska kunna leverera en tillräcklig mängd el dygnet runt. Investeringsstödet för solceller missgynnar alla andra energislag, vilket hindrar utvecklingen av nya och andra befintliga energikällor. Det mest kostnadseffektiva sättet att uppnå fossilfri elproduktion är istället att låta energislagen konkurrera på en fri marknad där utsläppen beskattas. Därför bör investeringsstödet för solcellsanläggningar avskaffas. Istället vill LUF minska byråkratin och regelkrånglet kring byggande av förnyelsebar energi på egen fastighet.

Alla subventioner av miljöbilar bör tas bort. Ett sådant exempel är bonus-malus-systemet som kan vara kostnadseffektivt för att öka andelen miljöbilar, men är ineffektivt för att minska bilarnas faktiska utsläpp. Bonus-malus räknas som budgetneutralt.

Förmånen till miljöanpassade bilar och klimatbonusen till bilar med låga utsläpp bör även de plockas bort. Istället för att subventionera specifika miljöbilar bör fossila bränslen få ett högt pris samtidigt som konsumenter får verktyg för att göra välinformerade val. Genom krav på fullständiga livscykelanalyser möjliggörs rättvisa jämförelser av fordons klimatpåverkan. Dessa bör ta hänsyn till koldioxidutsläppen från både tillverkning och drift.

År 2020 uppgår över 15 procent (1,955 miljarder kronor) av statens budget för allmän miljö- och naturvård till så kallade klimatinvesteringar. (29) 1,9 miljarder av dessa går till Klimatklivet som ger medel till företag, organisationer, kommuner och regioner för klimatsatsningar. (30) Riksrevisionen har kritiserat Klimatklivets effektivitet, vilket inte är speciellt konstigt med tanke på att stödet har gått till saker som klimatångestterapi. (31) Klimatklivet använder en grön fasad för att slussa ut skattebetalarnas pengar till diverse projekt och lokala investeringar. Det bör avskaffas till förmån för mer effektiva klimatåtgärder.

Skrota subventioner för solceller och annan energiteknik (0,84 miljarder) (32)

Slopa förmån till miljöanpassade bilar (1,16 miljarder)

Stryk klimatbonus till bilar (1,76 miljarder) (32)

Ta bort klimatklivet (1,9 miljarder)

Skrota ineffektiva gröna subventioner: +5,66 miljarder

---

(29) <https://www.regeringen.se/4adae5/contentassets/c689564aa19c4d29bcebb1c037a2e37b/utgiftsomrade-20-allman-miljo-och-naturvard.pdf>, s.10

(30) <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Om-Klimatklivet/>

(31) <https://skattebetalarna.se/klimatangestterapi-eller-minskade-utslapp/>

(32) <https://www.regeringen.se/4adae5/contentassets/c689564aa19c4d29bcebb1c037a2e37b/utgiftsomrade-21-energi.pdf>, s. 58

(33) <https://www.regeringen.se/4adae5/contentassets/c689564aa19c4d29bcebb1c037a2e37b/utgiftsomrade-20-allman-miljo-och-naturvard.pdf>, s.17 och 107

kostnader

TA BORT INEFFEKTIVA PUNKTSKATTER

Miljöskatter som tar hänsyn till yttre faktorer är både bra och viktiga för en hållbar ekonomi. Det kräver dock att det som beskattas har en tydlig miljöpåverkan och att skatten är kostnadseffektivt utformad. Punktskatterna på plastbärkassar, naturgrus och kemikalier är inte effektiva och bör därför ses över.

Plastpåseskatten minskar användandet av plastbärkassar. Problemet med det är att plastpåsar har en klart mindre miljöpåverkan än papperspåsar och tygpåsar när hela livscykeln räknas in. (34) Att skatten är samma på alla sorters plast i påsarna minskar dessutom incitament att ta fram mer miljövänliga plastbärkassar. Den i värsta fall kontraproduktiva plastpåseskatten bör därför avskaffas. De negativa miljöeffekterna från plast åtgärdas mer effektivt genom regleringar på EU-nivå och utökade pantsystem.

I Sverige finns en skatt på naturgrus; det vill säga sand, grus och sten. Skatten motiveras med att resursen är begränsad. Så länge gruset har tydliga ägare kommer äganderätten och marknaden se till att dessa hushållar med de begränsade resurserna. Därför är denna skatt helt onödig. Till följd av naturgrusskatten krossas berg för att tillverka nytt grus istället för att använda det som redan finns, vilket högst troligt är sämre för både miljö och klimat. (35)

---

(34) <https://www2.mst.dk/Udgiv/publications/2018/02/978-87-93614-73-4.pdf>, s.17

(35) https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf, s.21-22

År 2019 var de statliga intäkterna från skatten på naturgrus 140 miljoner kronor. (36) Om den tas bort kommer skatteintäkterna minska, men en annan lika stor miljöskatt skulle sannolikt kunna generera mycket högre miljönytta.

Utformningen av skatten på kemikalier i elektronik är missriktad, då den baseras på varans totalvikt. Skattens storlek bör istället baseras på hur stor mängd skadliga kemikalier en vara innehåller och varje kemikaliers giftighet. Denna effektivisering bör kunna göras inom ramen för den nuvarande skattens intäkter. Dessutom behöver den europeiska kemikalielagstiftningen skärpas och systemen för återvinning utvecklas.

Ta bort plastpåseskatten (2,76 miljarder) (37)

Ta bort skatten på naturgrus (140 miljoner)

Ta bort ineffektiva punktskatter: -2,9 miljarder

LAGRINGSPENG FÖR KOLDIOXIDLAGRING

För att kunna uppnå våra klimatmål kommer det vara nödvändigt att fånga upp och lagra koldioxid som redan finns i atmosfären. Detta kan göras genom bindande av koldioxid i biologiska material eller minusutsläppstekniker som avskiljer koldioxid och lagrar den under marken. I förlängningen möjliggör det för oss att återställa

---

(36) <https://www.skatteverket.se/omoss/varverksamhet/statistikochhistorik/punktskatter/energiskatterochandramiljorelateradeskatter.4.3152d9ac158968e-b8fd24b2.html>

(37) <https://www.regeringen.se/4ad7cd/contentassets/3ea3fac9add2422f-823fe8223d8f9dde/skatt-pa-plastbarkassar-prop.-20192047.pdf>, s.43

atmosfärens koldioxidnivå till förindustriella nivåer. De som minskar mängden koldioxid skapar en positiv extern effekt för andra utan att få betalt för det. Därför bör en lagringspeng för långvarig lagring av koldioxid införas.

Teknikerna för avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid har funnits länge och utvecklingen av så kallad Carbon Capture går framåt. Än så länge finns endast ett mindre antal pilotanläggningar i Sverige. Att tekniken inte har skalats upp i större utsträckning beror till stor del på att det saknas tillräckliga ekonomiska incitament. Genom en lagringspeng får den som minskar mängden koldioxid i atmosfären en sorts negativ koldioxidskatt, vilket gör det lönsamt att implementera tekniken. Lagringspengen bör sättas i nivå med koldioxidskatten. När lagringspengen introduceras kommer det uppskattningsvis att krävas ett budgetanslag om 500 miljoner kronor. (38) I takt med att Carbon Capture utvecklas i Sverige kommer både den positiva klimatpåverkan och de statliga utgifterna att öka kraftigt.

Träd och växter använder fotosyntes för att på naturlig väg binda koldioxid. När skogen förmultnar, brinner upp eller förbrukas släpps koldioxiden återigen ut i atmosfären. För att öka mängden biologiskt bunden koldioxid krävs att skogens totala kolförråd ökar genom skogstillväxt eller att kolet binds i träprodukter efter att skogen har avverkats. (39) Ett potentiellt sätt att öka skogens kolförråd är att subventionera plantering av skog och beskatta avverkning av densamma. Detta medför dock en lång rad negativa följd effekter. Eftersom de politiska mandatperioderna är 4 år och träd avverkas efter närmare 100 år skulle det bli svårt att kunna

---

(38) <https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/2002-betala-focc88r-lagring-av-koldioxid.pdf>, s.6

(39) <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Klimatneutralt-Sverige/Skogen/>

garantera tillräcklig långsiktighet för att skapa någorlunda rättvisa förhållanden. Det skulle även ställa krav på enorma likvider hos skogsbrukare vid händelse av skogsbrand, storm, barkborreangrepp eller andra oförutsedda händelser. Ett bättre styrmedel för att kompensera skogens positiva klimatpåverkan och styra produktionen mot ett större bindande av koldioxid vore en lagringspeng för långvarigt bindande av kol i varor av trä. På så vis kan både koldioxidlagringen i avverkade träprodukter och i förlängningen även en ökad skogstillväxt stimuleras. Under år 2018 lagrades 5 174 500 ton koldioxid i sågade träprodukter. (40) Eftersom kolet i dessa varor inte lagras för evigt bör inte kompensationen motsvara hela det beräknade värdet enligt koldioxidskatten.

Hur stor lagringspengen ska vara bör utredas närmare, men ett bidrag motsvarande halva koldioxidskatten (590kr/ton CO₂e) skulle exempelvis innebära statliga utgifter på cirka 3,05 miljarder kronor. Skogsföretagens största klimatnytta är den så kallade substitutionseffekten som uppstår när biomaterial ersätter ur klimatsynpunkt sämre material. Exempelvis har sågade trävaror för byggen högst substitutionsfaktor, biodrivmedel som ersätter fossila drivmedel en relativt hög substitutionsfaktor och direkt förbränning för värme en låg substitutionsfaktor. (41) Detta stimuleras effektivt och teknikneutralt genom att låta de som förorenar få betala dyrt för sina utsläpp av växthusgaser.

Lagringspeng för minusutsläppstekniker (0,5 miljarder)

Lagringspeng för träprodukter (3,05 miljarder)

Lagringspeng för koldioxidlagring: -3,55 miljarder

---

(40) http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0107/MI-0107Markanv/table/tableViewLayout1/

(41) <https://www.sodra.com/sv/se/hallbarhet/klimateffekt/>

SÄNKT SKATT PÅ ARBETE

De ökade statliga skatteintäkterna som inte används till lagringspeng eller borttagna ineffektiva klimatskatter bör användas till att sänka skatten på arbete. Även om det visar sig att vissa av de ovan föreslagna åtgärder inte är praktiskt genomförbara eller om beräkningarna inte är helt exakta kommer det finnas utrymme för omfattande skattesänkningar på arbete och företagande. Det kan exempelvis göras genom nya jobbskatteavdrag eller ett höjt grundavdrag. Oavsett gör en sänkt skatt på arbete att individer får behålla mer av sina stölar, arbetsgivare kan anställa fler och att strävsamhet lönar sig bättre.

Sänk skatten på arbete (25,75 miljarder)

Sänkt skatt på arbete: -25,75 miljarder

Viktor Karlsson är 20 år gammal och 2:e vice ordförande i LUF Skåne. Till vardags läser han ekonomi vid Lunds universitet och har under 2020 varit en av LUF:s rapportörer.

✉ vkkarlsson@hotmail.com

Referensgruppen har bestått av Christoffer Karlsson och Max Sjöberg.

Referenslista

- Bisinella, V., Federica Albizzati, P., Fruergaard Astrup, T. och Damgaard, A., The Danish Environmental Protection Agency. 2018. Life Cycle Assessment of grocery carrier bags. <https://www2.mst.dk/Udgiv/publications/2018/02/978-87-93614-73-4.pdf>
- Crippa, M., Oreggioni, G., Guizzardi, D., Muntean, M., Schaaf, E., Lo Vullo, E., Solazzo, E., Monforti-Ferrario, F., Olivier, J.G.J. och Vignati, E., Europeiska kommissionen. 2019. Fossil CO2 and GHG emissions of all world countries - 2019 Report. <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/fossil-co2-and-ghg-emissions-all-world-countries-0> (Hämtad 2020-08-14)
- Ekonomistyrningsverket. 2017. Prognos - Statens budget och de offentliga finanserna. <https://www.esv.se/contentassets/e3b69de-e46a34ba6ad2c2b4f05abf438/esv-2017-44-prognos-april-2017.pdf>
- Europeiska Kommissionen. 2020. Taxation and Customs Union, Excise Duty on Energy. https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-energy_en (Hämtad 2020-08-14)
- Friström, A., Naturskyddsföreningen. 2018. Avskaffa klimatskadliga subventioner. https://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/avskaffa_klimatskadliga_subventioner.pdf
- Grafström, J., Sandström, C. och Wieslander, A., Ratio. 2020. Mycket mer för mindre – tillväxt och hållbarhet i Sverige. <http://ratio.se/>

publikationer/mycket-mer-for-mindre-tillvaxt-och-hallbarhet-i-sverige/ (Hämtad 2020-08-14)

Intercontinental Exchange. 2020. EUA Futures. <https://www.theice.com/products/197/EUA-Futures/data?marketId=5115279&span=3> (Hämtad 2020-08-14)

Jordbruksverket. 2020. Konsumtion av livsmedel, Totalkonsumtion. http://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/Jordbruksverkets%20statistikdatabas__Konsumtion%20av%20livsmedel/J01301K2.px/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625 (Hämtad 2020-08-14)

Jordbruksverket. 2020. Övergödning och läckage av växtnäring. <https://jordbruksverket.se/jordbruket-miljon-och-klimatet/overgodning-och-lackage-av-vaxtnaring> (Hämtad 2020-08-14)

Kihlberg, D., Naturskyddsföreningen. 2015. Det subventionerade köttet – Finansiera ekosystemtjänster i jordbruket med en klimattavgift på kött. https://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/Rapport_det_subventionerade_kottet.pdf

Konjunkturinstitutet. 2014. Miljö, ekonomi och politik. <https://www.konj.se/download/18.42684e214e71a39d0722ed0/1436516834703/Milj%C3%B6+ekonomi+och+politik+2014.pdf>

Kågeson, P. Maximera skatteväxling eller miljöeffekt?. I Växla upp! – 12 inspirerande bidrag för en bättre grön skatteväxling, från Fores, s.107–125. Bulgarien: Spektar, 2020. https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88sla-upp_final.pdf

Liberalerna. 2020. Peng för lagring av koldioxid, Inför en lag-

ringspeng för att få bort koldioxid ur atmosfären. <https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/2002-betala-focc88r-lagring-av-koldioxid.pdf>

Lundberg, J., Timbro. 2014. Rätt pris på koldioxid. https://timbro.se/app/uploads/2017/01/ratt_pris_pa_koldioxid_101.pdf

Matspar. 2020. Alla varor, kött. <https://www.matspar.se/kategori/kott> (Hämtad 2020-08-14)

Naturvårdsverket. 2006. Utsläpp av metan och lustgas från jordbrukssektorn - Under perioden 1990 till 2010. <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5506-2.pdf?pid=3>

Naturvårdsverket. 2018. Fördjupad analys av svensk klimatstatistik. <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/6400/978-91-620-6848-6.pdf?pid=23767>

Naturvårdsverket. 2018. Nyheter och pressmeddelanden, 7 600 beräknas dö i förtid varje år på grund av luftföroreningar. <https://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pessmeddelanden/Nyhetsarkiv/Nyheter-och-pessmeddelanden-2018/7-600-beraknas-do-i-fortid-varje-ar-pa-grund-av-luftfororeningar-/> (Hämtad 2020-08-14)

Naturvårdsverket. 2019. National Inventory Report Sweden 2019 - Greenhouse Gas Emission Inventories 1990–2017. <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/internationalt-miljoarbete/miljokonventioner/FN/nir-sub-15-april.pdf>

Naturvårdsverket. 2020. Klimat, Om Klimatklivet. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/>

Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Om-Klimatklivet/ (Hämtad 2020-08-14)

Naturvårdsverket. 2020. Utsläppshandel, Verksamheter som ingår. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning-ar/Utslappshandel---vagledningar/Utslappshandel-verksamheter-som-ingar/> (Hämtad 2020-08-14)

Naturvårdverket. 2020. Klimat, Skogen är en ovärderlig resurs för klimatet. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Klimatneutralt-Sverige/Skogen/>

Regeringen. 2019. Förslag till statens budget för 2020, Allmän miljö- och naturvård. <https://www.regeringen.se/4adae5/contentassets/c689564aa19c4d29bcebb1c037a2e37b/utgiftsomrade-20-allman-miljo-och-naturvard.pdf>

Regeringen. 2019. Förslag till statens budget för 2020, Energi. <https://www.regeringen.se/4adae5/contentassets/c689564aa19c4d-29bcebb1c037a2e37b/utgiftsomrade-21-energi.pdf>

Regeringen. 2019. Regeringens proposition 2019/20:47, Skatt på plastbäckassar. <https://www.regeringen.se/4ad7cd/contentassets/3ea3fac9add2422f823fe8223d8f9dde/skatt-pa-plastbarkassar-prop.-20192047.pdf>

Sandahl, J. och Friström, A. Avskaffa klimatskadliga subventioner. I Växla upp! – 12 inspirerande bidrag för en bättre grön skatteväxling, från Fores, s.261–275. Bulgarien: Spektar, 2020. https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf

Shoup, D. The High Cost of Free Parking, Routledge, 2011.

Skattebetalarna. 2018. Klimatångestterapi eller minskade utsläpp? <https://skattebetalarna.se/klimatangestterapi-eller-minskade-utslapp/> (Hämtad 2020-08-14)

Skatteverket. 2020. Statistik och historik, Energiskatter och andra miljörelaterade skatter. <https://www.skatteverket.se/omoss/varverksamhet/statistikochhistorik/punktskatter/energiskatterochchandramiljorelateradeskatter.4.3152d9ac158968eb8fd24b2.html> (Hämtad 2020-08-14)

SMHI. 2020. Kunskapsbanken, Metan. <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/kortlivade-klimatpaverkande-luftfororening-ar-slcp/metan-1.99802> (Hämtad 2020-08-14)

Statens offentliga utredningar. 2017. Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska växtskyddsmedel. <https://www.regeringen.se/4af253/contentassets/eb90ee4460e746c8a1fc8796cfc9d18/skatt-pa-kadmium-i-vissa-produkter-och-kemiska-vaxtskyddsmedel-sou-2017102.pdf>

Statistiska centralbyrån. 2019. Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk under 2017/18. https://www.scb.se/contentassets/1ced554a5cf742c38b241f4ceb6d220d/mi1002_2017b18_sm_mi30sm1901.pdf

Statistiska centralbyrån. 2020. Statistikdatabasen, Utsläpp och upptag av växthusgaser. http://www.statistikdatabasen.scb.se/px-web/sv/ssd/START__MI__MI0107/MI0107Markanv/

Sterner, T. Skatteväxling – reflektioner och förslag på miljöområ-

det. I Växla upp! – 12 inspirerande bidrag för en bättre grön skatteväxling, från Fores, s.1–29. Bulgarien: Spektar, 2020. https://fores.se/wp-content/uploads/2020/03/Va%CC%88xla-upp_final.pdf

Södra. 2020. Hållbarhet, Stark positiv klimateffekt för Södras verksamhet. <https://www.sodra.com/sv/se/hallbarhet/klimateffekt/> (Hämtad 2020-08-14)

Trafikanalys. 2019. Transportsektorns samhällsekonomiska kostnader. https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2019/rapport-2019_4-transportsektorns-samhallsekonomiska-kostnader.pdf

Wirsenius, S., Hedenus, F. och Mohlin, K. 2010. Greenhouse gas taxes on animal food products: rationale, tax scheme and climate mitigation effects. https://www.researchgate.net/publication/225713228_Greenhouse_gas_taxes_on_animal_food_products_Rationale_tax_scheme_and_climate_mitigation_effects (Hämtad 2020-08-14)

luf

**LIBERALA
UNGDOMSFÖRBUNDET**

Hantverkargatan 25B
112 21 Stockholm
www.luf.se